

Stanowisko KR21 w sprawie ustawodawstwa dotyczącego praw do wtórnej publikacji w Europie

Inicjatywa Knowledge Rights 21 ([KR21](#)) wspiera otwarte rozpowszechnianie wiedzy i postrzega je jako niezbędne w obszarze badań, edukacji, innowacji i uczestnictwa w kulturze. Pozwala ono także zwiększyć widoczność, oddziaływanie i społeczne korzyści z badań.

Niniejszy dokument stanowiska powinien być odczytywany w połączeniu z dokumentem [stanowiska KR21 dotyczącego zachowania praw autorskich](#). Zachowanie praw autorskich (rights retention) przez autorów oraz przepisy dotyczące wtórnej publikacji (secondary publishing right) wzajemnie się uzupełniają, zapewniając możliwie szerokie rozpowszechnianie badań akademickich i prac naukowych finansowanych z funduszy publicznych, niezależnie od źródła finansowania.

Wspierając rozwój autentycznej Europejskiej Przestrzeni Badawczej (ERA) i biorąc pod uwagę szeroko zakrojone wysiłki na rzecz promowania transgranicznej współpracy badawczej, zalecamy, aby Komisja Europejska zaproponowała przepisy dotyczące Wtórnej Prawa do Publikacji obejmujące przynajmniej wszystkie wyniki badań finansowanych ze środków publicznych – stanowiące albo samodzielny instrument, albo będące elementem szerszego pakietu promującego badania i / lub otwartą naukę.

Przyjmowane rozwiązania powinny również obejmować silne wsparcie rządowe dla rozwoju polityk zachowania praw autorskich przez wszystkie instytucje badawcze, w szczególności w odniesieniu do opublikowanych wyników badań, w przypadku których prawo do wtórnej publikacji może nie mieć zastosowania.

Niniejsze stanowisko opiera się na istniejących pracach podjętych przez LIBER (Ligue des Bibliothèques Européennes de Recherche – Stowarzyszenie Europejskich Bibliotek Naukowych) w ramach [kampanii Zero Embargo](#), a także odzwierciedla prace zlecone LIBER przez KR21.

Tradycyjnie autorzy akademicy rutynowo przekazują swoje prawa autorskie wydawcom komercyjnym lub nie zachowują wystarczających praw, które pozwalałyby im lub ich fundatorom na ponowne publikowanie lub ponowne wykorzystanie własnej pracy. Ta praktyka stoi w sprzeczności z celem edukacji i badań – maksymalizowaniem wpływu badań poprzez jak najszersze i jak najszybsze ich udostępnianie.

Biorąc pod uwagę potrzebę zwiększenia oficjalnego wsparcia rządowego dla zasad otwartego dostępu na terenie całej Europy, Knowledge Rights 21 uważa, że jednym ze skutecznych sposobów na osiągnięcie tego celu jest wprowadzenie przez wszystkie kraje europejskie (jak również przez Komisję) przepisów dotyczących wtórnej publikacji.

„Prawa do wtórnej publikacji” (PWP) odnoszą się do prawa (i obowiązku) do ponownego publikowania badań finansowanych ze środków publicznych w wyszukiwalnym w Internecie repozytorium o otwartym dostępie lub w innym miejscu, równocześnie z ich publikacją w czasopiśmie naukowych, z gwarancjami dotyczącymi możliwości dalszego wykorzystania danych prac naukowych.

Chociaż niektóre umowy publikacyjne z tradycyjnymi wydawcami przewidują możliwość ponownej publikacji, zwykle wiąże się to z opóźnieniem (tzw. embargiem) trwającym sześć miesięcy lub dłużej, oraz często dotyczy wcześniejszej wersji ostatecznej publikacji. Niosą one ze sobą również ograniczenia dotyczące ponownego wykorzystania. Ustawodawstwo, które zapewni prawa do wtórnej publikacji (PWP), będzie potencjalnie stanowiło lepszą gwarancję otwartego dostępu do badań na terenie całej Europy, w sposób uwzględniający fakt, że wielu autorów akademickich jest zatrudnionych w instytucjach publicznych i/lub ich badania są finansowane przez publiczne fundusze. Co więcej, wspomniane fundusze publiczne wykorzystywane są nie tylko do finansowania artykułów, lecz także rozdziałów książek, całych książek i wielu innych rodzajów prac. Taka gwarancja może pomóc zatem w rozwiązaniu problemu finansowej trwałości i inkluzywności w duchu zasady otwartego dostępu.

PWP nie stanowią zagrożenia ani bezprawnego ograniczenia swobody akademickiej, lecz raczej wspierają ją, maksymalnie rozszerzając dostęp do badań. To polityki wydawców ograniczają swobody, dążąc do uzyskania odpowiednich praw i ograniczając dostęp zainteresowanym podmiotom.

Uściślając, KR21 i [LIBER](#) uważają, że:

- Prawa do wtórnej publikacji (PWP) nie powinny przewidywać okresu embarga, ponieważ okresy te powodują niepotrzebne opóźnienia w dostępie do badań finansowanych ze środków publicznych, w tym badań o pilnym znaczeniu (takich jak te związane z COVID-19).
- Prawa do wtórnej publikacji (PWP) powinny umożliwiać dostęp do wersji ostatecznej publikacji. Sytuacja ta byłaby korzystniejsza niż jedynie dostęp do zaakceptowanych manuskryptów autorskich, wspierając bardziej interes nauki, a mniej interes komercyjny wydawców. Wersja ostateczna stanowi wersję będącą wynikiem recenzji, redakcji i formatowania przez wydawcę.
- PWP powinny mieć zastosowanie do wszystkich rodzajów publikacji naukowych – zarówno czasopism i książek, jak i materiałów dodatkowych, takich jak dane, media audiowizualne i wykresy – ze wszystkich dziedzin. Umowy z wydawcami praw autorskich zazwyczaj koncentrują się na artykułach, a nie na rozdziałach książek, które zdaniem KR21 są równie ważne.
- PWP powinny zapewniać jasne prawa użytkownikom końcowym, którzy uzyskują dostęp do tych artykułów i je dalej wykorzystują – bez wiedzy o tym, co można zrobić z badaniami, dalsze zastosowania w badaniach i szkolnictwie może być utrudnione, podobnie jak zastosowania komercyjne, które zwiększają konkurencyjność Europy.

- PWP powinny obejmować wszystkie badania finansowane ze środków publicznych, w tym te prowadzone w instytucjach prywatnych.
- Prawo/zobowiązanie do otwartej publikacji powinno być zagwarantowane, niezależnie od kontraktu lub umowy przekazania, którą naukowiec lub instytucja podpisali z wydawcą. Choć mogą wprowadzić istnieć inne zasadne podstawy dla odmowy przyjęcia otwartości danej publikacji, taką podstawą nie powinien być zamiar realizacji modeli biznesowych wydawców.

Stan obecny sektora

Sektor publiczny jest w przestrzeni badawczej podmiotem kluczowym, inwestując w najnowocześniejsze badania w celu wspierania interesu publicznego. Powszechnie przyjmuje się, że badania powinny być publikowane na zasadzie otwartego dostępu, biorąc pod uwagę wsparcie dla dalszych badań, potrzebę ułatwienia waloryzacji wiedzy oraz prawo społeczeństwa do dostępu do prac, które zostały przez nie sfinansowane. Pogląd ten jest szeroko rozpowszechniony w całym sektorze – w badaniu z 2018 r. 73% naukowców zgodziło się ze stwierdzeniem *"Dostęp do danych badawczych innych osób jest korzystny / byłby korzystny w moich własnych badaniach"*¹.

Sama Unia Europejska podjęła konsekwentne wysiłki na rzecz promowania otwartego dostępu, na przykład poprzez wprowadzenie obowiązku zapewnienia otwartego dostępu dla wszystkich grantobiorców programów Horyzont 2020 i Horyzont Europa, a także poprzez podejście do kwestii własnych publikacji i danych². Komisja sfinansowała również Europejską Chmurę Otwartej Nauki oraz organizację Open Research Europe, a także objęła swe własne publikacje licencjami Creative Commons. Tymczasem [Coalition S](#), grupa fundatorów z 15 krajów z terenu Europy i innych regionów świata, od 2018 r. pracuje nad wprowadzeniem wymogu bezzwłocznego dostępu do finansowanych przez nich artykułów w czasopiśmie.

Wiele pozostaje jeszcze jednak do zrobienia. W żadnym ze znaczących krajów europejskich ponad połowa publikacji naukowych nie jest swobodnie dostępna do wglądu, a tylko w kilku mniejszych krajach poziom ten jest wyższy. Sposoby dopuszczalnego korzystania z artykułów często pozostają niejasne. Co więcej, spośród artykułów finansowanych w ramach programu Horyzont 2020 (który obejmuje mandat Open Access), 83,1% zostało udostępnionych w Internecie. Jednak nawet w takim przypadku publikacje były zwykle przesyłane do repozytoriów Open Access dopiero po około roku. Ze względu na to, że program Horyzont 2020 nie określa żadnej konkretnej licencji, dopuszczalne sposoby wykorzystania danej pracy przez użytkowników końcowych pozostają niejasne. W 18% przypadków w ogóle nie podano informacji na temat możliwości dalszego wykorzystania³.

¹ Open Data: The Researcher Perspective. Kwiecień 2017 r. Universiteit Leiden, Elsevier, CWTS.

² Komisja Europejska (2021) 2011/833/UE: Decyzja Komisji z dnia 12 grudnia 2011 r. w sprawie dalszego wykorzystywania dokumentów Komisji, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32011D0833>

³ Zob. Komisja Europejska (2021), Monitorowanie polityki Otwartego Dostępu w ramach programu Horyzont 2020, <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/56cc104f-0ebb-11ec-b771-01aa75ed71a1>

W ramach wysiłków na rzecz przyspieszenia wdrożenia reguł otwartego dostępu, na poziomie państw członkowskich w ciągu ostatnich dziesięciu lat kilka krajów wprowadziło już do swego prawodawstwa reguły PWP, wykorzystując różne mechanizmy prawne związane z prawem autorskim (Niemcy, Austria, Bułgaria, Holandia, Belgia) i/lub prawem naukowym/badawczym (Bułgaria, Hiszpania, Francja, Słowenia). Co do zasady, dostęp przyznawany jest dopiero po pewnym okresie od momentu początkowej publikacji. Niektóre przepisy określają, że naukowcy, jako beneficjenci środków publicznych, mają prawo do publikowania swych artykułów niezależnie od innych zobowiązań umownych⁴.

Poza Europą, co istotne, we wrześniu 2022 r. Biuro Polityki Naukowej i Technologicznej Białego Domu [zaktualizowało swe wytyczne dotyczące otwartego dostępu](#) dla departamentów i agencji federalnych, celem zapewnienia, że od stycznia 2026 r. wszystkie badania lub publikacje finansowane przez rząd federalny będą swobodnie dostępne publicznie po ich opublikowaniu, znosząc w ten sposób wszelkie okresy embarga wydawców.

W 2021 r., w oparciu o dyrektywę w sprawie otwartych danych, LIBER opublikował [ustawę wzorcową](#) dotyczącą publikacji wtórnych, celem wsparcia debaty oraz wdrażania przepisów. Ustawa wzorcowa zezwala autorom, fundatorom i pracodawcom na wtórną publikację artykułów i rozdziałów książek finansowanych ze środków publicznych bezzwłocznie po ich przyjęciu do publikacji. Ustawa wzorcowa LIBER nadaje również prawa użytkownikom końcowym, którzy uzyskują dostęp do artykułów i rozdziałów książek finansowanych ze środków publicznych.

Prawa do wtórnej publikacji – problemy przewidziane do rozwiązania

Opowiadając się za PWP na poziomie europejskim, staramy się sprostać następującym wyzwaniom:

- **Zróżnicowanie w Europie pod względem zasad dotyczących wtórnej publikacji badań**, przy czym wiele państw członkowskich UE prawdopodobnie czeka na wskazówki ze strony Rady Europejskiej, Komisji lub Parlamentu.
- **Różnice w warunkach stosowanych w politykach wydawców lub umowach** dotyczących wtórnej publikacji i ponownego wykorzystania w kontekście Zielonego Otwartego Dostępu, co powoduje złożoność utrudniającą pracę naukowcom, bibliotekom i przedsiębiorstwom intensywnie prowadzącym badania.
- **Nałożenie okresów embarga**, które powodują niepotrzebne opóźnienia w dostępie do badań finansowanych ze środków publicznych, w tym badań mających pilne zastosowanie (takich jak te związane z COVID-19).

⁴ Zob. LIBER (2023), Prawa wtórnej publikacji w Europie: Stan obecny, wyzwania i szanse, <https://www.knowledgerights21.org/reports/secondary-publishing-rights-in-europe-status-challenges-opportunities/>

- **Umowy oferowane przez wydawców, które ograniczają przysługujące autorom prawa**, poprzez zapewnienie, że prawa do wtórnej publikacji zawsze będą nadrzędnie obowiązujące.
- **Brak jasności co do warunków dalszego użytkowania**, co oznacza, że czytelnicy uzyskujący dostęp do publikacji na zasadzie otwartego dostępu nie są pewni, co mogą z nimi zrobić.

Zalecenia

W odniesieniu do projektu [ustawy LIBER dotyczącej wykorzystania publikacji naukowych](#) finansowanych ze środków publicznych oraz w kontekście szerszych działań na rzecz promowania otwartego dostępu, KR21 przedstawia następujące zalecenia:

Na szczeblu europejskim

- Wspierając rozwój autentycznej Europejskiej Przestrzeni Badawczej (ERA) i biorąc pod uwagę szeroko zakrojone wysiłki na rzecz promowania transgranicznej współpracy badawczej, Komisja Europejska powinna zaproponować wprowadzenie przepisów o PWP albo samodzielnie, albo w kontekście szerszego pakietu promującego badania i / lub otwartą naukę.
- Komisja powinna zalecić wtórne prawo wydawnicze dla krajów przystępujących i sąsiadujących z UE, które powinno być promowane w kontekście współpracy z tymi krajami.

Na szczeblu krajowym

- Wszystkie kraje europejskie, niezależnie od tego, czy są państwami członkowskimi UE, czy nie, powinny wprowadzić PWP, które umożliwiają bezzwłoczną publikację artykułów i rozdziałów książek finansowanych ze środków publicznych.
- Celem skutecznego wdrożenia PWP, powinny im towarzyszyć dodatkowe regulacje, zasady i wytyczne. Przepisy dotyczące PWP mogą być również poparte wymogami dotyczącymi finansowania. Zgodność z PWP powinna być również uwzględniona w szerszych wysiłkach na rzecz monitorowania otwartego dostępu.

Dalsze lektury

Komisja Europejska, Dyrekcja Generalna ds. Badań Naukowych i Innowacji, Angelopoulos, C., *Study on EU copyright and related rights and access to and reuse of scientific publications, including open access – Exceptions and limitations, rights retention strategies and the secondary publication right*, Biuro Publikacji UE, 2022, <https://data.europa.eu/doi/10.2777/891665>

Komisja Europejska, Dyrekcja Generalna ds. Badań Naukowych i Innowacji, *Monitorowanie polityki otwartego dostępu w ramach programu "Horyzont 2020" – sprawozdanie końcowe*, Urząd Publikacji, 2021 r., <https://data.europa.eu/doi/10.2777/268348>

Komisja Europejska, *Polityka otwartej nauki UE*

https://research-and-innovation.ec.europa.eu/strategy/strategy-2020-2024/our-digital-future/open-science_en

Ligue des Bibliothèques Européennes de Recherche (LIBER), *Projekt ustawy o korzystaniu z publikacji naukowych finansowanych ze środków publicznych*, 2021 r.,

<https://libereurope.eu/draft-law-for-the-use-of-publicly-funded-scholarly-publications>

Ligue des Bibliothèques Européennes de Recherche (LIBER), *kampania Zero Embargo*

<https://libereurope.eu/zeroembargo/>

Tsakonas, G., Zoutsou, K., & Perivolari, M. (2023). Secondary Publishing Rights in Europe: status, challenges & opportunities. Zenodo.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.10798286>

ZAŁĄCZNIK: Przepisy dotyczące publikacji wtórnych

<p>Austria</p>	<p>Sekcja 37a ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Urheberrechtsgesetz – UrhG lub czasem öUrhG)</p> <p>Autor pracy naukowej, która została opracowana przez niego jako członek personelu naukowego instytucji badawczej, która jest co najmniej w połowie finansowana ze środków publicznych i która ukazała się w zbiorze ukazującym się okresowo co najmniej dwa razy w roku, zachowuje, w tym także po udzieleniu wydawcy lub redaktorowi prawa do korzystania z utworu, prawo do publicznego udostępnienia artykułu w wersji zaakceptowanego manuskryptu po upływie dwunastu miesięcy od jego pierwszej publikacji, pod warunkiem, że nie służy to celom komercyjnym. Należy wskazać źródło pierwszej publikacji. Wszelkie umowy odbiegające od wzoru na niekorzyść autora są nieważne.(5)</p> <p>----</p> <p>ORYGINAŁ</p> <p>Der Urheber eines wissenschaftlichen Beitrags, der von diesem als An- gehörigem des wissenschaftlichen Personals einer mindestens zur Hälfte mit öffentlichen Mitteln finanzierten Forschungseinrichtung geschaffen wurde und in einer periodisch mindestens zweimal jährlich erscheinenden Sammlung erschienen ist, hat auch dann, wenn er dem Verleger oder Herausgeber ein Werknutzungsrecht eingeräumt hat, das Recht, den Beitrag nach Ablauf von zwölf Monaten seit der Erstveröffentlichung in der akzeptierten Manuskriptversion öffentlich zugänglich zu machen, soweit dies keinem gewerblichen Zweck dient. Die Quelle der Erstveröffentlichung ist anzugeben. Eine zum Nachteil des Urhebers abweichende Vereinbarung ist unwirksam.</p>	<p>Źródło</p>
-----------------------	--	-------------------------------

<p>Belgia</p>	<p>Kodeks Prawa Gospodarczego Art. XI.196 § 2/1 – przegłosowany przez belgijski parlament 19 lipca 2018 r. W art. XI.196 tego samego Kodeksu, dodanym ustawą z dnia 19 kwietnia 2014 r., dodano ustęp 2/1 w brzmieniu:</p> <p>"§ 2/1. Autor artykułu naukowego będącego wynikiem badań, których co najmniej połowa finansowania pochodzi ze środków publicznych, zachowuje, nawet jeśli zgodnie z art. XI.167, zrzekł się swoich praw na rzecz wydawcy czasopisma lub objął je licencją zwykłą lub wyłączną, prawo do bezpłatnego publicznego udostępnienia manuskryptu na zasadzie otwartego dostępu po upływie dwunastu miesięcy w przypadku nauk humanistycznych i społecznych oraz sześciu miesięcy w przypadku innych nauk po pierwszej publikacji w czasopiśmie, pod warunkiem wskazania miejsca pierwszej publikacji.</p> <p>Umowa wydawnicza może przewidywać krótszy okres niż określony w pierwszym akapicie.</p> <p>Król może przedłużyć termin określony w pierwszym akapicie.</p> <p>Nie przewiduje się możliwości odstępstwa od prawa określonego w akapicie pierwszym. Prawo to ma charakter obowiązkowy i obowiązuje niezależnie od jurysdykcji prawnej wybranej przez strony, o ile istnieje związek z Belgią. Prawo to ma również zastosowanie do utworów, które zostały stworzone przed wejściem w życie niniejszego paragrafu i które nie znajdują się obecnie w domenie publicznej.</p> <p>----</p> <p>ORYGINAŁ</p> <p>Art. XI.196.</p> <p>§ 2/1. L'auteur d'un article scientifique issu d'une recherche financée pour au moins la moitié par des fonds publics conserve, même si, conformément à l'article XI.167, il a cédé ses droits à un éditeur d'un périodique ou les a placés sous une licence simple ou exclusive, le droit de mettre le manuscrit gratuitement à la disposition du public en libre accès après un délai de douze mois pour les sciences humaines et sociales et six mois pour les autres sciences, après la première publication, dans un périodique, moyennant mention de la source de la première publication.</p> <p>Le contrat d'édition peut prévoir un délai plus court que celui fixé à l'alinéa 1er.</p> <p>Le Roi peut prolonger le délai fixé à l'alinéa 1er.</p> <p>Il ne peut être renoncé au droit prévu à l'alinéa 1er. Ce droit est impératif et est d'application nonobstant le droit choisi par les parties dès lors qu'un point de rattachement est localisé en Belgique. Il s'applique également aux oeuvres créées avant l'entrée en vigueur de ce paragraphe et non tombées dans le</p>	<p>Źródło</p>
----------------------	---	-------------------------------

	<p>domaine public à ce moment.]²</p> <p>§ 3. L'éditeur ne peut céder son contrat sans l'assentiment du titulaire du droit d'auteur, sauf en cas de cession concomitante de tout ou partie de son entreprise.]¹</p>	
--	--	--

Francja	<p>Artykuł L533-4 kodeksu badań</p> <p>"I.-Jeżeli tekst naukowy będący wynikiem badań, na które co najmniej połowa środków pochodziła od państwa, władz lokalnych lub instytucji publicznych, z dotacji krajowych agencji finansujących lub ze środków Unii Europejskiej, jest publikowany w czasopiśmie wydawanym co najmniej raz do roku, jego autor ma, nawet po przyznaniu wyłącznych praw wydawcy, prawo do bezpłatnego udostępnienia w otwartym formacie, za pomocą środków cyfrowych, pod warunkiem uzyskania zgody potencjalnych współautorów, ostatecznej wersji manuskryptu przyjętego do publikacji, albo od momentu, w którym wydawca udostępni tekst bezpłatnie za pomocą środków cyfrowych, albo, w przypadku braku takiego udostępnienia, po upływie określonego czasu od daty pierwszej publikacji. Okres ten wynosi maksymalnie sześć miesięcy w przypadku publikacji z dziedziny nauk ścisłych, technologii i medycyny oraz dwanaście miesięcy w przypadku publikacji z dziedziny nauk humanistycznych lub społecznych.</p> <p>Wersja udostępniona zgodnie z ustępem pierwszym nie może być wykorzystywana w ramach działalności wydawniczej o charakterze komercyjnym.</p> <p>II.- Jeżeli dane pochodzące z działalności badawczej zostały w co najmniej połowie sfinansowane przez Państwo, władze lokalne, instytucje publiczne, dotacje z krajowych agencji finansujących lub fundusze z Unii Europejskiej i nie są chronione szczególnym prawem lub przepisem i zostały upublicznione przez naukowca, instytucję badawczą lub organ, ich ponowne wykorzystanie jest bezpłatne.</p> <p>III.- Wydawca tekstu naukowego, o którym mowa w ust. I, nie może ograniczyć ponownego wykorzystania danych badawczych upublicznionych w ramach jego publikacji.</p> <p>IV.- Postanowienia niniejszego artykułu stanowią kwestię porządku publicznego, a wszelkie klauzule z nimi sprzeczne uznaje się za niebyłe."</p> <p>----</p> <p>ORYGINAŁ</p> <p>"I.-Lorsqu'un écrit scientifique issu d'une activité de recherche financée au moins pour moitié par des dotations de l'Etat, des collectivités territoriales ou des établissements publics, par des subventions d'agences de financement nationales ou par des fonds de l'Union européenne est publié dans un périodique paraissant au moins une fois par an, son auteur dispose, même après avoir accordé des droits exclusifs à un éditeur, du droit de mettre à disposition gratuitement dans un format ouvert, par voie numérique, sous réserve de l'accord des éventuels coauteurs, la version finale de son manuscrit acceptée pour</p>	Źródło
----------------	--	------------------------

publication, dès lors que l'éditeur met lui-même celle-ci gratuitement à disposition par voie numérique ou, à défaut, à l'expiration d'un délai courant à compter de la date de la première publication. Ce délai est au maximum de six mois pour une publication dans le domaine des sciences, de la technique et de la médecine et de douze mois dans celui des sciences humaines et sociales.

La version mise à disposition en application du premier alinéa ne peut faire l'objet d'une exploitation dans le cadre d'une activité d'édition à caractère commercial.

II.-Dès lors que les données issues d'une activité de recherche financée au moins pour moitié par des dotations de l'Etat, des collectivités territoriales, des établissements publics, des subventions d'agences de financement nationales ou par des fonds de l'Union européenne ne sont pas protégées par un droit spécifique ou une réglementation particulière et qu'elles ont été rendues publiques par le chercheur, l'établissement ou l'organisme de recherche, leur réutilisation est libre.

III.-L'éditeur d'un écrit scientifique mentionné au I ne peut limiter la réutilisation des données de la recherche rendues publiques dans le cadre de sa publication. IV.-Les dispositions du présent article sont d'ordre public et toute clause contraire à celles-ci est réputée non écrite."

<p>Niemcy</p>	<p>Ustawa o prawie autorskim i prawach pokrewnych 38(4)</p> <p>Autor pracy naukowej będącej wynikiem działalności badawczej, której co najmniej połowa była finansowana ze środków publicznych i która została przedrukowana w zbiorze publikowanym okresowo co najmniej dwa razy do roku, ma również prawo, jeżeli udzielił wydawcy lub redaktorowi wyłącznego prawa do korzystania, do publicznego udostępnienia tej pracy po upływie 12 miesięcy od pierwszej publikacji w wersji zaakceptowanego manuskryptu, chyba że służy to celom komercyjnym. Należy podać źródło pierwszej publikacji. Wszelkie umowy przewidujące odstępstwa od powyższego na niekorzyść autora uznawane będą za nieskuteczne.</p> <p>----</p> <p>ORYGINAŁ</p> <p>Der Urheber eines wissenschaftlichen Beitrags, der im Rahmen einer mindestens zur Hälfte mit öffentlichen Mitteln geförderten Forschungstätigkeit entstanden und in einer periodisch mindestens zweimal jährlich erscheinenden Sammlung erschienen ist, hat auch dann, wenn er dem Verleger oder Herausgeber ein ausschließliches Nutzungsrecht eingeräumt hat, das Recht, den Beitrag nach Ablauf von zwölf Monaten seit der Erstveröffentlichung in der akzeptierten Manuskriptversion öffentlich zugänglich zu machen, soweit dies keinem gewerblichen Zweck dient. Die Quelle der Erstveröffentlichung ist anzugeben. Eine zum Nachteil des Urhebers abweichende Vereinbarung ist unwirksam.</p>	<p>Źródło</p> <p>Źródło</p>
	<p>Ustawa o uczelniach Badenii-Wirtembergii 44(6)</p> <p>Uczelnie zobowiązują statutowo członków swojej kadry naukowej do korzystania z prawa do niekomercyjnej publikacji wtórnej po upływie jednego roku od pierwszej publikacji w odniesieniu do prac naukowych powstałych w ramach obowiązków służbowych i publikowanych w piśmie periodycznym ukazującym się co najmniej dwa razy do roku. Statut reguluje przypadki możliwego wyjątkowego odstępstwa od obowiązku określonego w zdaniu 1. Może on przewidywać konieczność publikacji wtórnej w repozytorium zgodnym z § 28 (3).</p> <p>----</p> <p>ORYGINAŁ</p> <p>(6) Die Hochschulen sollen die Angehörigen ihres wissenschaftlichen Personals durch Satzung verpflichten, das Recht auf nichtkommerzielle Zweitveröffentlichung nach einer Frist von einem Jahr nach Erstveröffentlichung für wissenschaftliche Beiträge wahrzunehmen, die im Rahmen der Dienstaufgaben entstanden und in einer periodisch mindestens zweimal jährlich erscheinenden Sammlung erschienen sind. Die</p>	<p>Źródło</p>

	<p>Satzung regelt die Fälle, in denen von der Erfüllung der Pflicht nach Satz 1 ausnahmsweise abgesehen werden kann. Sie kann regeln, dass die Zweitveröffentlichung auf einem Repositorium nach § 28 Absatz 5 zu erfolgen hat.</p>	
--	---	--

<p>Włochy</p>	<p>Ustawa z dnia 7 października 2013 r., nr 112, G.U. n. 236, 8.10.2013, Artykuł 4 ust. 2</p> <p>2. Podmioty publiczne odpowiedzialne za zapewnienie lub zarządzanie finansowaniem badań przyjmują, w ramach swojej autonomii, środki niezbędne do promowania otwartego dostępu do wyników badań finansowanych co najmniej w 50% ze środków publicznych, jeżeli są one udokumentowane w artykułach opublikowanych w czasopismach naukowych, które mają co najmniej dwa wydania rocznie. Wyżej wymienione artykuły muszą zawierać streszczenie projektu, w którym wymienione są wszystkie uczestniczące podmioty.</p> <p>Otwarty dostęp uzyskiwany jest: a) poprzez publikację przez wydawcę w momencie pierwszej publikacji, tak aby artykuł był dostępny bezpłatnie w dowolnym momencie; b) poprzez wtórną publikację w celach niekomercyjnych w cyfrowych repozytoriach instytucjonalnych lub dyscyplinarnych, zgodnie z tym samym trybem, w ciągu osiemnastu miesięcy od pierwszej publikacji w przypadku publikacji z dziedzin naukowo-technicznych i medycznych, dwadzieścia cztery miesiące w przypadku nauk humanistycznych i społecznych”.</p> <p>2bis. Przepisów ust. 2 nie stosuje się, gdy prawa są wynikiem działalności badawczej, rozwojowej i innowacyjnej objętej ochroną w rozumieniu przepisów dekretu ustawodawczego z dnia 10 lutego 2005 r., nr. 30 [który dotyczy własności przemysłowej]</p> <p>----</p> <p>ORYGINAŁ</p> <p>2. I soggetti pubblici preposti all'erogazione o alla gestione dei finanziamenti della ricerca scientifica adottano, nella loro autonomia, le misure necessarie per la promozione dell'accesso aperto ai risultati della ricerca finanziata per una quota pari o superiore al 50 per cento con fondi pubblici, quando documentati in articoli pubblicati su periodici a carattere scientifico che abbiano almeno due uscite annue. I predetti articoli devono includere una scheda di progetto in cui siano menzionati tutti i soggetti che hanno concorso alla realizzazione degli stessi. L'accesso aperto si realizza:</p> <p>a) tramite la pubblicazione da parte dell'editore, al momento della prima pubblicazione, in modo tale che l'articolo sia accessibile a titolo gratuito dal luogo e nel momento scelti individualmente;</p> <p>b) tramite la ripubblicazione senza fini di lucro in archivi elettronici istituzionali o disciplinari, secondo le stesse modalità, entro di dodici mesi dalla prima pubblicazione per le pubblicazioni delle aree disciplinari scientifico-tecnico-mediche e ventiquattro mesi per le aree disciplinari umanistiche e delle</p>	<p>Źródło</p>
----------------------	--	-------------------------------

	<p>scienze sociali.</p> <p>2-bis. Le previsioni del comma 2 non si applicano quando i diritti sui risultati delle attività di ricerca, sviluppo e innovazione godono di protezione ai sensi del codice di cui al decreto legislativo 10 febbraio 2005, n. 30)).</p>	
	<p>Proponowany artykuł 42bis ("Legge Gallo") ustawy o prawie autorskim, L. 633/1941, który ma zostać wprowadzony poprzez zmianę art. 4 dekretu z mocą ustawy 91/2013 w sprawie pilnych przepisów dotyczących ochrony dziedzictwa i działalności kulturowej oraz turystyki (Disposizioni urgenti per la tutela, la valorizzazione e il rilancio dei beni e delle attività culturali e del turismo).</p> <p>1. Autor utworu naukowego opublikowanego w czasopiśmie, będącego wynikiem badań finansowanych w co najmniej 50% ze środków publicznych, ma prawo, pod warunkiem, że nie służy to celom komercyjnym, do bezpłatnego publicznego udostępnienia go w Internecie, w instytucjonalnych lub dyscyplinarnych archiwach elektronicznych, na zasadzie otwartego dostępu, po ich bezpłatnym publicznym udostępnieniu przez wydawcę lub w każdym przypadku po upływie nie więcej niż sześciu miesięcy od pierwszej publikacji w przypadku dzieł z dziedziny nauk ścisłych, technicznych i medycznych oraz po upływie nie więcej niż jednego roku w przypadku dzieł z dziedziny nauk humanistycznych i społecznych. Korzystając z tego prawa, autor powinien wskazać odniesienia do pierwszego wydania, podając nazwę wydawcy.</p> <p>2. Autor pozostaje właścicielem prawa, o którym mowa w ust. 1, nawet jeśli przeniósł na wydawcę lub redaktora wyłączne prawa do eksploatacji swojego utworu. Postanowienia umowne uzgodnione z naruszeniem postanowień ust. 1 są nieważne." (8)</p> <p>----</p> <p>ORYGINAŁ</p> <p>1. L'autore di un'opera scientifica pubblicata in un periodico, che sia il risultato di una ricerca finanziata per una quota pari o superiore al 50 per cento con fondi pubblici, ha il diritto, purché senza fini commerciali, di renderla disponibile gratuitamente al pubblico nella rete internet, in archivi elettronici istituzionali o disciplinari, con accesso aperto, dopo che essa è stata messa a disposizione gratuita del pubblico dall'editore o comunque dopo non più di sei mesi dalla prima pubblicazione, quando si tratta di opere nelle aree disciplinari scientifiche, tecniche e mediche, e dopo non più di un anno, quando si tratta di opere nelle aree disciplinari umanistiche e delle scienze sociali. Nell'esercizio del predetto diritto l'autore indica gli estremi della prima edizione, specificando il nome dell'editore.</p>	

	<p>2. L'autore rimane titolare del diritto di cui al comma 1 anche nel caso in cui abbia ceduto in via esclusiva i diritti di utilizzazione economica della propria opera all'editore o al curatore. Le clausole contrattuali pattuite in violazione di quanto disposto dal comma 1 sono nulle.</p>	
--	---	--

Holandia	<p>Artykuł 25 fa holenderskiej ustawy o prawie autorskim (otwarty dostęp)</p> <p>Twórca krótkiego utworu naukowego, którego badania zostały w całości lub w części sfinansowane z holenderskich środków publicznych, ma prawo, po upływie rozsądnego czasu od pierwszej publikacji, do bezpłatnego udostępnienia tego utworu publicznie, pod warunkiem wyraźnego wskazania miejsca pierwszej publikacji.</p> <p>----</p> <p>ORYGINAŁ</p> <p>De maker van een kort werk van wetenschap waarvoor het onderzoek geheel of gedeeltelijk met Nederlandse publieke middelen is bekostigd, heeft het recht om dat werk na verloop van een redelijke termijn na de eerste openbaarmaking ervan, om niet beschikbaar te stellen voor het publiek, mits de bron van de eerste openbaarmaking daarbij op duidelijke wijze wordt vermeld.</p>	Źródło
-----------------	--	------------------------

<p>Hiszpania</p>	<p>Ustawa 14/2011 z dnia 1 czerwca 2011 r. (z późniejszymi zmianami) w sprawie nauki, technologii i innowacji (LCTI), art. 37, Rozpowszechnianie na zasadzie otwartego dostępu</p> <p>Artykuł 37. Otwarta nauka.</p> <p>1. Podmioty publiczne hiszpańskiego systemu nauki, technologii i innowacji zachęcają do rozpowszechniania wyników działalności naukowej, technologicznej i innowacyjnej oraz wyników badań, w tym publikacji naukowych, danych, kodów i metodologii, które mają być udostępniane na zasadzie otwartego dostępu. Bezpłatny i otwarty dostęp do wyników będzie promowany poprzez rozwój własnych lub wspólnych instytucjonalnych lub tematycznych repozytoriów na zasadzie otwartego dostępu.</p> <p>2. Pracownicy naukowcy w sektorze publicznym lub których działalność badawcza jest finansowana głównie ze środków publicznych i którzy decydują się na rozpowszechnianie wyników swoich badań w publikacjach naukowych, zobowiązani są złożyć kopię ostatecznej wersji zaakceptowanej do publikacji oraz dane z nimi związane w instytucjonalnych lub tematycznych repozytoriach otwartego dostępu, jednocześnie z datą publikacji.</p> <p>3. Beneficjenci projektów badawczych, rozwojowych lub innowacyjnych finansowanych głównie ze środków publicznych zobowiązani są każdorazowo przestrzegać obowiązków w zakresie otwartego dostępu określonych w warunkach lub umowach o udzielenie dotacji w odpowiednich zaproszeniach do składania wniosków. Beneficjenci wsparcia publicznego i grantów zapewnią, że zachowają prawa własności intelektualnej niezbędne do spełnienia wymogów otwartego dostępu.</p> <p>4. Wyniki badań dostępne na zasadzie otwartego dostępu mogą być wykorzystywane przez administracje publiczne w ich procesach ewaluacyjnych, w tym w ocenie wartości merytorycznej badań.</p> <p>5. Ministerstwo Nauki i Innowacji ułatwia dostęp do repozytoriów otwartego dostępu i ich wzajemne połączenia z podobnymi inicjatywami krajowymi i międzynarodowymi, promując rozwój systemów, które to ułatwiają, oraz promuje otwartą naukę w hiszpańskiej strategii na rzecz nauki, technologii i innowacji, uznając wartość nauki jako dobra wspólnego i postępując zgodnie z europejskimi zaleceniami dotyczącymi otwartej nauki. Oprócz otwartego dostępu i każdorazowo w celu uczynienia nauki bardziej otwartą, dostępną, wydajną, przejrzystą i korzystną dla społeczeństwa, Ministerstwo Nauki i Innowacji oraz Uniwersytety, każde w swoim obszarze działania, a także Wspólnoty Autonomiczne w</p>	<p>Źródło</p>
-------------------------	--	-------------------------------

ramach swoich kompetencji, będą również promować inne inicjatywy mające na celu ułatwienie swobodnego dostępu do i zarządzania danymi generowanymi w toku badań naukowych (otwarte dane), zgodnie z międzynarodowymi zasadami FAIR (łatwe do znalezienia, dostępne, kompatybilne i wielokrotnego użytku), w celu rozwoju otwartych infrastruktur i platform, promowania publikacji wyników naukowych na zasadzie otwartego dostępu oraz otwartego udziału społeczeństwa obywatelskiego w procesach naukowych, zgodnie z art. 38.

6. Powyższy wymóg musi zostać pogodzony z możliwością podjęcia odpowiednich środków w celu ochrony, przed publikacją naukową, praw do wyników działalności badawczej, rozwojowej i innowacyjnej, zgodnie z krajowymi i europejskimi przepisami dotyczącymi własności intelektualnej i przemysłowej, odmian roślin lub tajemnic handlowych.

ORYGINAŁ

Artículo 37.

Artículo 37. Ciencia abierta.

1. Los agentes públicos del Sistema Español de Ciencia, Tecnología e Innovación impulsarán que se haga difusión de los resultados de la actividad científica, tecnológica y de innovación, y que los resultados de la investigación, incluidas las publicaciones científicas, datos, códigos y metodologías, estén disponibles en acceso abierto. El acceso gratuito y libre a los resultados se fomentará mediante el desarrollo de repositorios institucionales o temáticos de acceso abierto, propios o compartidos.

2. El personal de investigación del sector público o cuya actividad investigadora esté financiada mayoritariamente con fondos públicos y que opte por diseminar sus resultados de investigación en publicaciones científicas, deberá depositar una copia de la versión final aceptada para publicación y los datos asociados a las mismas en repositorios institucionales o temáticos de acceso abierto, de forma simultánea a la fecha de publicación.

3. Los beneficiarios de proyectos de investigación, desarrollo o innovación financiados mayoritariamente con fondos públicos deberán cumplir en todo momento con las obligaciones de acceso abierto dispuestas en las bases o los acuerdos de subvención de las convocatorias correspondientes. Los beneficiarios de ayudas y subvenciones públicas se asegurarán de que conservan los derechos de propiedad intelectual necesarios para dar cumplimiento a los requisitos de acceso abierto.

4. Los resultados de la investigación disponibles en acceso abierto podrán ser empleados por las Administraciones Públicas

	<p>en sus procesos de evaluación, incluyendo la evaluación del mérito investigador.</p> <p>5. El Ministerio de Ciencia e Innovación facilitará el acceso a los repositorios de acceso abierto y su interconexión con iniciativas similares nacionales e internacionales, promoviendo el desarrollo de sistemas que lo faciliten, e impulsará la ciencia abierta en la Estrategia Española de Ciencia, Tecnología e Innovación, reconociendo el valor de la ciencia como bien común y siguiendo las recomendaciones europeas en materia de ciencia abierta.</p> <p>Además del acceso abierto, y siempre con el objetivo de hacer la ciencia más abierta, accesible, eficiente, transparente y beneficiosa para la sociedad, los Ministerios de Ciencia e Innovación y de Universidades, cada uno en su ámbito de actuación, así como las Comunidades Autónomas en el marco de sus competencias, promoverán también otras iniciativas orientadas a facilitar el libre acceso y gestión de los datos generados por la investigación (datos abiertos), de acuerdo a los principios internacionales FAIR (sencillos de encontrar, accesibles, interoperables y reutilizables), a desarrollar infraestructuras y plataformas abiertas, a fomentar la publicación de los resultados científicos en acceso abierto, y la participación abierta de la sociedad civil en los procesos científicos, tal como se desarrolla en el artículo 38.</p> <p>6. Lo anterior será compatible con la posibilidad de tomar las medidas oportunas para proteger, con carácter previo a la publicación científica, los derechos sobre los resultados de la actividad de investigación, desarrollo e innovación, de acuerdo con las normativas nacionales y europeas en materia de propiedad intelectual e industrial, obtenciones vegetales o secreto empresarial.</p>	
--	--	--